

1. Overpeinzen

De laatste maanden ging ze niet meer zo laat naar bed.

Waarom zou ze tot diep in de nacht opblijven? Als ze sliep, ging de tijd tenminste snel voorbij.

Vroeg in de ochtend was ze wakker geworden, terwijl teckel Max en zwarte kater Olly nog diep in slaap waren.

Haar gedachten dwaalden af naar vroeger en zag zichzelf weer als kind in de tweekamerwoning met het zonnige balkon.

Haar bed in de achterkamer, die ze moest delen met haar drieënhalp jaar oudere zus, Nora. En het opklapbed van haar ouders in de voorkamer, dat overdag tegen de muur stond met een gebloemd gordijn ervoor.

De witte schuifdeuren tot aan het plafond die beide kamers afsloten, als ze naar bed moest.

De witte schuifdeuren tot aan het plafond die beide kamers afsloten, als ze naar bed moest.

En de gootsteen in de keuken, waaraan ze zich met z'n vieren moesten wassen. Het badhuis om de hoek, dat moeder elke week voor een half uur huurde. Waarbij ze de afgesproken tijd overschreed en onverschillig reageerde, als de badmeester met zijn vuisten op de deur bonkte. Ze keek niet uit naar de wekelijkse gang erheen.

Vader dronk te veel en dagelijks kwam hij in beschonken toestand thuis. Moeder was daar niet van gediend en als ze daarover een opmerking maakte, begon hij een scheldkanonnade. Dan was de sfeer om te snijden, waarvan ze rilde.

En haar zus Nora was geen kind dat zich de wet liet voorschrijven. Ze dreef haar zin door en ging daarin zo ver, dat ze het bloed onder moeders nagels vandaan haalde. Vaak rende moeder haar krijsend op straat achterna met een pantoffel in haar hand, dit tot grote hilariteit van de burens. Maar ook vader sloeg met zijn pantoffel er lustig op los, als moeder hem op de hoogte bracht van haar getreiter. Dan huilde het verongelijkte kind hartverscheurend, maar eveneens als vader zijn doel miste.

Het kwam zelden voor, dat moeder boos was op haar. Ze was een tevreden en bescheiden kind. Maar Nora wist door haar jaloezie haar jeugd te vergallen en haar de stuipen op het lijf te jagen, vooral als vader en moeder niet thuis waren.

Nora deed zich voor als een kwaadaardige man en ze verdraaide haar stem. Een man, die haar iets aan zou doen. Doodsangsten stond ze uit en ze verstopte zich diep onder de dekens. Maar daar was ze niet veilig. Een kussen werd op haar hoofd gedrukt, waar iemand bovenop ging zitten. Ze moest vechten voor haar leven. Als ze het balkon opvluchtte, werd ze een tijdlang buitengesloten. Daarna werd ze verplicht huilend op de vensterbank voor het raam te gaan zitten. En Nora huilde mee. Ze mocht naar bed, vlak voordat moeder en vader thuiskwamen. Maar ze verklikte niets.

De volgende ochtend knikkerde ze met haar zus in de gang. Potjes die Nora altijd won. De laatste knikker

kwam steeds toevallig tevoorschijn. Ze sloot zich af van de buitenwereld en leefde in haar eigen droomwereld. Maar ze herinnerde zich nog veel meer.

Moeder was een knappe vrouw. Dat vond ze zelf ook. En ze nam geen blad voor de mond, wat haar niet altijd in dank werd afgenomen. Beoordeelde op uiterlijk of kledingkeuze. Beledigde. Maar zo gauw het moeder té heet onder de voeten werd, wist ze behendig haar grievende woorden af te zwakken.

Kersvers stond nog in haar geheugen gegrift dat moeder dagelijks rondliep in haar ochtendjas en aanmaakhout klein hakke langs de stoepwand. In hartje winter stak ze de kolenkachel pas aan, als de bloemen op de ramen stonden. Vader schopte Nora voor de kachel weg, als ze ervoor lag. Dat deed pijn.

In zomermaanden werden beide kamers verhuurd. Moeder en vader lagen in de keuken en samen met Nora lag ze in een bed in de nis van de gang. Ze keek tegen Nora's voeten aan en Nora tegen de hare. Muisstil moesten ze zijn, als de gasten voorbij liepen. 'Als het seizoen voorbij is, krijgen jullie nieuwe kleren', beloofde moeder die hiermee vooral haar oudste dochter dacht zoet te houden. Op vakantie was ze nog nooit geweest. Wonen bij zee was meer dan genoeg.

In de zomer werd ze met Nora naar het strand gestuurd, maar niet naar het gewone strand. Ze moesten naar het

Luxe bad met toezicht op zee. ‘Glip maar naar binnen’, zei moeder nadrukkelijk, niet van plan om voor haar dochters te betalen. Vandaar dat de zusjes niet in het mulle zand lagen te zonnen, maar de grensbewaker scherp in de gaten hielden. Zodra de man richting zee liep, kropen ze razendsnel het hek onderdoor. En hetzelfde trucje pasten ze toe op het snoepwinkeltje, waar de zuurstokken, toverballen en spekkies zo voor het grijpen lagen. Naderhand vonden ze lege limonadeflesjes in het zand, zodat ze van het statiegeld dit lekkers konden kopen.

In de namiddag kwam moeder naar het strand en stopte heimelijk de portier wat kleingeld in zijn handen. Vader kwam nooit naar het strand. Vanaf de boulevard zwaaide hij een paar keer naar zijn kinderen, maar dat duurde nooit langer dan een minuut. Daarom noemde moeder hem gekscherend ‘Witte Henkie.’

Met haar schoolvriendin Marion ging ze wekelijks naar balletles. Ze namen de bus naar de stad of gingen het hele eind lopen, zodat ze van het uitgespaarde busgeld dropveters konden kopen. Maar Nora had geen hartsvriendin en ze drong zich op bij de twee vriendinnen. Ze nam hen mee naar plekken, waar de meisjes uit zichzelf nooit naartoe zouden gaan. In bizarre situaties raakten ze verzeild.

Het circus kwamen ze binnen via de nooduitgang en ze zaten op de eerste rang. Na urenlange fietstochten

brachten ze gehuurde fietsen terug, terwijl ze slechts voor een uurtje hadden betaald. Tijdens een van die tochtjes had Nora haar op een paard gezet en het dier een stevige tik met een stok gegeven. Halsbrekende toeren moest ze uithalen, wilde ze haar nek niet breken. En Nora lag in het gras te gieren van de lach.

Op vlaggetjesdag liepen ze rijen wachtende mensen voorbij en gingen onuitgenodigd aan boord van een logger. Als een hondje liep ze Nora achterna, maar haar vriendin Marion had minder lef. Ze haakte af.

Op de boulevard viste Nora kleingeld uit speelautomaten en op de jaarlijkse kermis griste ze uit een doos op het podium de winnende lotnummers. En ze was zo brutaal dat ze met een stalen gezicht de hoofdprijs ophaalde.

Moeder werd onthaald op dozen bonbons, een schemerlamp en een bestekcassette. Ze vond het prachtig.

Na het zomerseizoen werden echter geen nieuwe kleren voor moeders dochters gekocht. De adembenemende, witte petticoat, zo eentje, waarnaar haar dochters smachtten en die de meeste meisjes op school hadden, kocht moeder voor zichzelf. En Nora had de brutaliteit deze ongevraagd uit moeders kledingkast te halen en ermee naar school te gaan. Zoiets kwam niet in haar op en ze zou het nooit doen. Ze trok liever een paar rokken over elkaar aan. Nog diezelfde ochtend had moeder het ontdekt. En op hoge poten was ze de klas binnengestormd, waar ze, onder luid gejoel en ten

overstaan van alle leerlingen, Nora haar eigendom liet uittrekken. Met moeder viel niet te spotten.